

Роль контролінгу в процесі функціонування сучасного підприємства

Катерина Полуміскова,

*здобувачка освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: polumiskovaka@krok.edu.ua*

Віктор Алькема,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: alkema@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5997-7076*

Прийняття ефективних управлінських рішень є одним із ключових факторів успіху будь-якого підприємства, особливо в умовах сучасної динамічної та нестабільної дійсності, адже здатність пристосуватися до змін у зовнішньому середовищі є дуже важливою навичкою для управлінця в умовах сучасної економіки.

Метою цього дослідження є детальне вивчення ролі контролінгу в процесі функціонування сучасного підприємства. Для досягнення визначеної мети були вирішені наступні завдання: з'ясовано альтернативні точки зору щодо економічної сутності контролінгу; розглянуто контролінг з позиції системного підходу та визначено його роль; визначено роль контролінгу в процесі підготовки та прийняття управлінських рішень.

Для вирішення зазначених завдань було використано загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, формалізація та інтерпретація.

Згідно з точкою зору науковців О.В. Прокопенко та Л.Б. Криворучко, контролінг – це нова концепція інформації й управління, що забезпечує підтримку внутрішнього балансу підприємства шляхом формування інформації про витрати і прибутки надання її керівництву для прийняття оптимальних управлінських рішень [1]. Основною метою контролінгу є отримання даних, їх обробка і трансформація в таку інформацію, яка допомагає регулювати та оптимізувати процес управління та прийняття рішень. У свою чергу, основною метою контролінгу в умовах підприємства є формування у менеджерів сучасних вимог і концептуальних основ управління підприємством на базі інтегрування, координування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємства на досягнення оперативних і стратегічних цілей [2, с. 226]. З даної інформації випливає що роль контролінгу в процесі функціонування підприємства є важливою, і певні принципи, правила, норми та вимоги контролінгу повинні були імplementовані в систему управління сучасної організації.

Говорячи про прийняття управлінських рішень слід дати визначення терміну «управлінське рішення», саме з позиції контролінгу. З погляду контролінгу управлінське рішення - це [3]: основний засіб впливу суб'єкта на об'єкт управління; сукупний результат творчого процесу суб'єкта та дій об'єкта управління з вирішення конкретної ситуації, що виникла у зв'язку з

функціонуванням системи; соціальний акт, що організовує та спрямовує в певне русло діяльність колективу та виконує роль засобу, який сприяє досягненню цілей, поставлених перед колективом. Управлінські рішення повинні відповідати низці вимог, а саме [4]: бути науково обґрунтованими, бути цілеспрямованими, оптимальними, повністю оформленими, кількісно та якісно визначеними, бути комплексними, правомірними, своєчасними та гнучкими. В процесі дослідження встановлено, що контролінг як підсистема управління не лише підтримує стабільність функціонування підприємства, але й забезпечує його адаптацію до змінних економічних умов. Використання контролінгу для аналізу, планування і моніторингу діяльності підприємств є особливо важливим в сучасних умовах, коли від підприємств вимагається швидка реакція на зміни. З цієї точки зору контролінг є важливим інструментом антикризового управління вітчизняних підприємств.

Таким чином, в процесі дослідження з'ясовано роль контролінгу як нової концепції інформації й управління, спрямована на забезпечення досягнення підприємством стратегічних та поточних цілей. Роль контролінгу можна розглядає як в широкому так і вузькому розумінні. В широкому розумінні контролінг новітній напрям інформаційно-аналітичної роботи підприємства. У вузькому розумінні це механізм внутрішньо фірмового оперативного управління ресурсами й можливостями підприємства, спрямований на забезпечення досягнення ним своїх цілей. Цей механізм здійснює синтез окремих елементів бухгалтерського, оперативно-технічного обліку, аналізу, контролю і планування (бюджетування). За своїм змістом контролінг це управлінська діяльність зі збору, аналізу та прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: підприємство, система управління, контролінг, управлінське рішення.

Список використаних джерел

1. Прокопенко О.В., Криворучко Л.Б. Економічна суть контролінгу, його місце в системі управління підприємством. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2011. № 4. С. 27–34. URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/25419/1/Prokopenko_Kryvoruchko.pdf (дата звернення: 10.11.2024);
2. Суханова А.В. Економіка та управління підприємствами: Контролінг у системі прийняття управлінських рішень, Випуск 32, 2019 С.225-230;
3. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: навч. посіб. К.: «ЦУЛ», 2013. 304 с.;
4. Система контролінгу: сутність і необхідність формування організаційно – методичних основ на підприємствах. URL: http://www.rusnauka.com/13_NPT_2008/Economics/31703.doc.htm (дата звернення: 10.11.24)